# Gümrük Müşavirleri Derneklerinin Hukuki Statüsü Hk - GGM

Ticaret Bakanlığı - 16.04.2024 Tarihli 95872384 Sayılı Yazı - Gümrük Müşavirleri Derneklerinin Hukuki Statüsü Hk - GGM

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü**

**Sayı:** E-82858591-161.99[GGM-GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ]-00095872384

**Konu:** Gümrük Müşavirleri Derneklerinin Hukuki Statüsü Hk

**16.04.2024/95872384 DAĞITIM YERLERİNE**

Gümrük Müşavirleri Derneklerinin hukuki statülerine tereddütler yaşandığının anlaşılması üzerine İçişleri Bakanlığına yönelik 25.03.2023 tarihli 095239874 barkod sayılı yazımız ile; Mülga 1615 sayılı Gümrük Kanununun 166 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan “En az yirmi gümrük komisyoncusu bulunan mahallerde tüzükleri Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tasdik edilmek suretiyle, bütün komisyoncuların üye olacakları bir (Gümrük Komisyoncular Demeği) kurulur. Bu derneklere komisyoncu yardımcıları da kaydolunur.” hükmüne istinaden Ankara, Bursa, İstanbul, İzmir ve Mersin’de olmak üzere beş adet gümrük komisyoncu demeği kurulduğu, Mer’i 4458 sayılı Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesinde ise, gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarının çıkarılacak bir kanunla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütlenmeye kadar 1615 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre kumlan gümrük komisyoncuları Derneklerinin faaliyetlerine devam edecekleri hüküm altına alındığı,

Tüzüklerinin mülga Gümrük Müsteşarlığınca hazırlanıp onaylanmak suretiyle işleme konulduğu, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu şeklinde örgütlenmelerine ilişkin muhtelif kanun tasarılarının hazırlandığı ancak gelinen aşamada söz konusu tasarılarımızdan bir sonuç alınamadığı,

Söz konusu Deneklerin, mülga Gümrük Kanununa göre kurulmuş ve mer’i Gümrük Kanunu uyarınca da gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcılarının çıkarılacak bir kanunla kamu

kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütlenmesine kadar faaliyetlerine devam etmeleri öngörülen teşekküller olduğu yönünde bildirimde bulunulmuştur.

Bilgi edinilmesini rica ederim.
Hüseyin YAREN

Bakan a.

Daire Başkanı
**Dağıtım:** Ankara Gümrük Müşavirler Derneğine İstanbul Gümrük Müşavirler Derneğine Bursa Gümrük Müşavirleri Derneğine İzmir Gümrük Müşavirler Deneğine Mersin Gümrük Müşavirleri Derneğine

---

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü**
**Sayı:** E-8285 85914 6L99[GGM-GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ]-00087356554 **Konu:** Gümrük Müşavirleri Derneklerinin Hukuki Statüsü Hk

**DAĞITIM YERLERİNE**

Gümrük Müşavirleri Derneklerinin Hukuki Statüsü ilişkin İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğüne gönderilen 20.07.2023 tarih 087339789 barkod sayılı yazımızın bir örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.
Hüseyin YAREN Bakan a. Daire Başkanı
Ek.l ad. Yazı örn **Dağıtım:** Ankara Gümrük Müşavirler Derneğine İstanbul Gümrük Müşavirler Derneğine Bursa Gümrük Müşavirleri Derneğine İzmir Gümrük Müşavirler Derneğine Mersin Gümrük Müşavirleri Derneğine

---

**T.C. TİCARET BAKANLIĞI Gümrükler Genel Müdürlüğü**
**Sayı :** E-82858591-161.99[GGM-GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ]-00087339789 **Konu:** İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneğinin Hukuki Statüsü Hk

**İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA (Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü)**
**İlgi :** a) 20.01.2023 tarihli ve 23085 sayılı yazınız. b) 24.03.2023 tarihli ve E-82858591-161.99[GGM-GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ]-00083923879 sayılı yazımız. c) 02.06.2023 tarihli

ve 30016 sayılı yazınız. d) İstanbul Valiliğine Yönelik 25.05.2022 tarihli ve E-82858591-161.99[GGM-GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ]-00074922849 sayılı yazımız

İlgi (c)'de kayıtlı yazınızda özet olarak, Mülga 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nun 166'ncı maddesinde yer alan "En az yirmi gümrük komisyoncusu bulunan mahallerde tüzükleri Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tasdik edilmek suretiyle, bütün komisyoncuların üye olacakları bir (Gümrük Komisyoncular Derneği) kurulur. Bu derneklere komisyoncu yardımcıları da kaydolur." hükmüne istinaden İstanbul, İzmir, Bursa, Ankara ve Mersin'de bahsi geçen Deneklerin kurulduğu, ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinde de Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları çıkarılacak bir kanunla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütleninceye kadar Gümrük Komisyoncular Derneklerinin faaliyetlerine devam edeceğinin hüküm altına alındığı hususlarına değinildikten sonra, ilgili mevzuatta Deneklerin nasıl kurulacağı ve tüzel kişilik kazanacağının düzenlendiği 1615 sayılı Kanunun 166'ncı maddesinin verdiği cevaz çerçevesinde kurulması gereken söz konusu kuruluşların (yapıların) 5253 sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esaslara uygun bir şekilde kurulan derneklerden olmadığı, ancak bir demek gibi faaliyet gösterdiği anlaşıldığından bu yapılara ilişkin, ilgili kişilere gerekli bilgilerin verilerek mevcut hali ile demek olarak değerlendirilmediğinin, anılan kuruluşun gerek Gümrük Kanunu'nun gerekse Derneklerle ilgili diğer mevzuata uygun olarak yeniden kuruluş yapılamasının sağlanmasının gerektiği değerlendirildiği belirtilmektedir.

Mülga 1615 saydı Gümrük Kanununun 166 ncı maddesinin son fıkrasında yer alan "En az yirmi gümrük komisyoncusu bulunan mahallerde tüzükleri Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tasdik edilmek suretiyle, bütün komisyoncuların üye olacakları bir (Gümrük Komisyoncular Demeği) kurulur. Bu derneklere komisyoncu yardımcıları da kaydolunur." hükmüne istinaden İstanbul, İzmir, Bursa, Ankara ve Mersin'de bulunmak üzere beş adet gümrük komisyoncu demeği kurulmuştur.

4458 sayılı Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesinde; "Gümrük müşavirleri ' ve gümrük müşavir yardımcıları çıkarılacak bir kanunla bağlı bulundukları gümrük ve muhafaza başmüdürlüğü görev alanı itibariyle kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütleninceye kadar aşağıdaki hükümler uygulanır:

1. 1615 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre kurulan Gümrük Komisyoncuları Dernekleri faaliyetlerine devam eder ve sınav açılması ile izin belgeleri verilmesi işlemleri Gümrük

Müsteşarlığınca yürütülür. ..." yönünde düzenleme bulunmaktadır.

Halihazırda mezkur Deneklerin meslek kuruluşu şeklinde örgütlenmeleri tamamlanmamış olup, bu yönde çalışmalar sürdürülmektedir.

İlgi (b)'de yazımızda da değinildiği üzere; mezkur demekler, hukuki statü açısından, normal kişilerin özgür iradesiyle kurduğu klasik derneklerden farklı olarak kuruluşları özel Kanunla öngörülmüş demeklerdir.

Gerek konuyla alakalı olarak adli merciler tarafından verilen kararlar (Bir örneği ilişikte yer alan İstanbul Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünün 04.02.2022 tarih £8738569745017'0795 sayılı yazısında değinilen Beyoğlu Cumhuriyet Başsavcılığı ve Bakırköy 1.Ağır Ceza Mahkemesinin kararları) gerekse özel kanun olan mülga 1615 Sayılı Kanuna göre kurulmuş ve yine özel bir kanun olan 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Geçici 6 ncı maddesi kapsamında faaliyet gösteren gümrük müşavirleri dernekleri faaliyetlerine anılan mevzuat çerçevesinde devam etmektedirler.

Bilgilerine arz ederim
Hüseyin YAREN Bakan a. Daire Başkanı
**Ek.** 1 ad. Yazı örn.

---

**T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü**

**Sayı:** E-26288575-000-30016 **Konu:** İstanbul Gümrük Müşavirleri Derneğinin Hukuki Statüsü Hk

**DAĞITIM YERLERİNE**

**İlgi:** a) İstanbul Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünün 22.03.2023 tarihli ve 87385697-489/407152 sayılı yazısı. b) İstanbul Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünün 14.11.2022 tarihli ve 87385697- 489/327070 sayılı yazısı. c) 20.01.2023 tarihli ve 51355057-450-23085 sayılı yazımız. ç) Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 24.03.2023 tarihli ve E-82858591-161.99[GGM-GÜMRÜK MÜŞAVİRLERİ DERNEĞİ]-00083923879 sayılı yazısı.

İlgi (a) ve (b) sayılı yazılarınız ile özetle İstanbul Gümrük Müşavirliği Derneği'ne yönelik çeşitli şikayetler sonucu yapılan denetimlerin akabinde uygulanan yaptırımların adli makamlar tarafından, bahsi geçen derneğin 5253 sayılı Dernekler Kanunu'na göre kurulmuş olmaması sebebiyle, uygulanmasına yer olmadığına yönelik kararı ve yine konuya ilişkin Ticaret

Bakanlığı'nın değerlendirmeleri göz önünde bulundurulduğunda bahsi geçen kuruluşun İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğünün yetki a lanı dışında kaldığını işaret etmekle birlikte, konunun Bakanlığımızca değerlendirilerek yetkili Kurumun belirlenmesi ile ilgili kurumlar nezdinde gereken bildirimlerde bulunulması hususunda görüşlerimiz talep edilmiştir.

Bu kapsamda, ilgi (c) sayılı yazımız ile Gümrük Müşavirleri Dernekleri 4458 sayılı Kanun'un Geçici 6'ncı maddesi gereğince kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olarak örgütlenmesi ile ilgili gelinen son aşamanın ne olduğu ile söz konusu Deneklerin denetimleri ile ilgili Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Beyoğlu Cumhuriyet Başsavcılığının görüş ve kararları göz önünde bulundurulduğunda denetimlerinin hangi Kurum tarafından yapılacağına ilişkin görüşlerinin bildirilmesi hususunda Ticaret Bakanlığı'na görüş sorulmuş olup cevabi yazı ilgi (ç) sayılı yazı ile tarafımıza bildirilmiştir.

Bu kapsamda yapılan inceleme sonucu mülga 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nun 166'ncı maddesi nde yer alan "En az yirmi gümrük komisyoncusu bulunan mahallerde tüzükleri Gümrük ve Tekel Bakanlığınca tasdik edilmek suretiyle, bütün komisyoncuların üye olacakları bir (Gümrük Komisyoncular Derneği) kurulur. Bu derneklere komisyoncu yardımcıları da kaydolur." hükmüne istinaden İstanbul, İzmir, Bursa, Ankara ve Mersin'de bahsi geçen derneklerin kurulduğu görülmüş ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesinde de Gümrük müşavirleri ve gümrük müşavir yardımcıları çıkarılacak bir kanunla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde örgütleninceye kadar Gümrük Komisyoncular Derneklerinin faaliyetlerine devam edeceği hüküm altına alınmıştır.

Tüm bu açıklamaların ışığında mülga 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nun 166'ncı maddesi uyarınca gümrük komisyoncular Derneklerinin kurulacağı hüküm altına alınmıştır. Bununla birlikte Mevzuatta derneklerin nasıl kurulacağı ve tüzel kişilik kazanacağı açık bir şekilde düzenlenmiştir. Bu sebeple 1615 sayılı Kanunun 166'ncı maddesinin verdiği cevaz çerçevesinde kurulması gereken söz konusu kuruluşların (yapıların) 5253 sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esaslara uygun bir şekilde kurulan derneklerden olmadığı, ancak bir demek gibi faaliyet gösterdiği anlaşıldığından bu yapılara ilişkin, ilgili kişilere gerekli bilgilerin verilerek mevcut hali ile demek olarak değerlendirilmediğinin, anılan kuruluşun gerek Gümrük Kanunu'nun gerekse Derneklerle ilgili diğer mevzuata uygun olarak yeniden kuruluş yapılamasının sağlanmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

**Adnan ZENGİN Bakan a. Daire Başkanı**

**Ek:** İlgi (ç)’de Kayıtlı Yazı (1 sayfa) **Dağıtım: Gereği:** Ankara Valiliğine (İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü) İstanbul Valiliğine (İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü) Bursa Valiliğine (İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü) İzmir Valiliğine (İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü) **Bilgi:** Ticaret Bakanlığına

**Gümrükler Genel Müdürlüğü İçin Tıklayınız.**

**Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.**